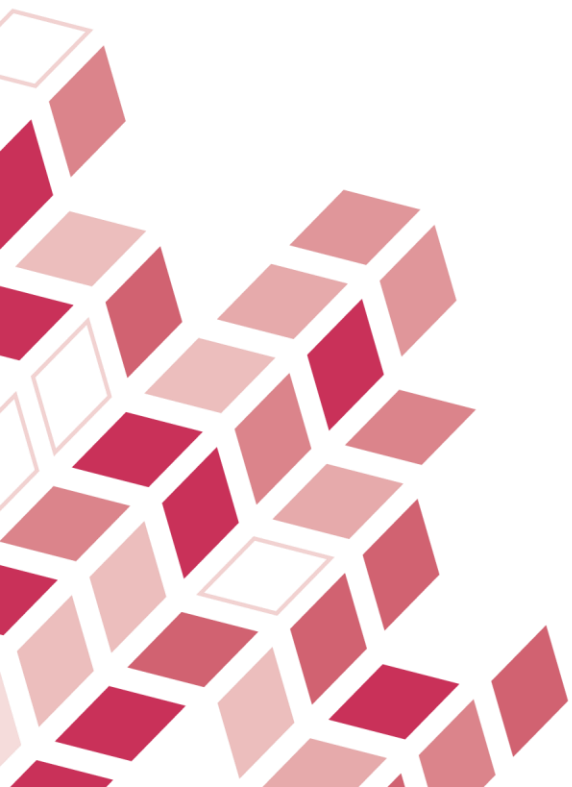

NOKUTS tilsynsrapporter

Vesentlig endring i godkjent fagskoletilbud

Fagskoleutdanningen fagutdanning vin og brennevin fra
Norsk vinfagskole AS fra stedbasert utdanning til
fjernundervisning

Mars 2012

Utdanningssted:	Fjernundervisning
Utdanningstilbud:	Fagutdanning vin og brennevin
Dato for vedtak:	21.03.2012
Utdanningslengde:	Halvårig
Sakkyndige:	Jens Breivik og Daniel Bødtker-Lund
Saksnummer:	11/342

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT. Også vesentlige endringer i allerede godkjente utdanningstilbud må godkjennes av NOKUT.

Ved søknad om opprettelse av nytt studiested starter vurderingsprosessen med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av endringen. NOKUT opererer med 18 likeverdige faglige kriterier for godkjenning av fagskoleutdanninger, nedfelt i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7. NOKUTs saksbehandler vurderer søknaden opp mot de kriteriene som er relevant for søknaden.

Når saksbehandleren har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes den foreløpige rapporten (kapittel 2 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbydere kan da påpeke mangler eller misforståelser i NOKUTs innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. Saksbehandleren vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

Oslo, 21.03.2012

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Innledning	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet	1
2	Faglig vurdering av utdanningstilbudet	2
2.1	Faglig innhold.....	2
2.2	Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer	3
2.3	Eksamen og vitnemål	7
2.4	Infrastruktur.....	7
2.5	Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige	9
3	Tilsvarsrunde	11
3.1	Søkers kommentar til den sakkyndige vurderingen	11
3.2	Endelig konklusjon fra de sakkyndige	18
4	Vedtak	19
5	Dokumentasjon	19

1 Innledning

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet

Tilbyder har 18.08.2011 søkt NOKUT om vesentlig endring av det godkjente utdanningstilbudet «fagutdanning vin og brennevin». Tilbudet ble godkjent av NOKUT i vedtak av 18.08.2010.

Utdanningstilbudet er et halvårig tilbud som gis på heltid. Det søkes nå om å gi fagskoleutdanningen som fjernundervisningstilbud. Det er søkt godkjenning for inntil 24 studenter.

NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009 lister opp kriterier som må oppfylles for at en fagskoleutdanning skal kunne godkjennes. I denne rapporten er følgende kriterier vurdert: 6, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16 og 17.

De sakkyndige som har vurdert søknaden er:

- Seniorrådgiver Jens Breivik, Norgesuniversitetet
- Høgskolelektor Daniel Bødtker-Lund, Høgskolen i Akershus

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.vinfagskolen.no.

Vurdering

Tilbyder gir relevant informasjon som ikke kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet. Informasjonen på søkers nettsider er i samsvar med søknadens innhold og godkjenningsstatus i NOKUT.

2 Faglig vurdering av utdanningstilbudet

2.1 Faglig innhold

2.1.1 Kriterium 6

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Beskrivelse

Informasjonen finnes i søknaden side 4 og i Plan for Fagutdanning- Vin og Brennevin som fjernundervisning. Fjernundervisningen er basert på den godkjente fagplanen fra den stedbaserte undervisningen.

Lærerstøttet undervisning

Fjernundervisningen er modulbasert hvor seks moduler gjennomføres via skolens nettbaserte læringsplattform. Modul 1- Introduksjon gjennomføres i starten, de resterende modulene kan gjennomføres i valgfri rekkefølge. Fjernundervisningen består av nettbaserte forelesninger av og med skolens ansvarlige lærere. Fjernundervisningen omfatter også 20 guidete vinsmakinger som skal gi kontinuitet innen smakstreningen for studentene.

Studiet omfatter også seks helgesamlinger med 16 undervisningstimer ved Norsk Vinfagskoles lokaler. Temaene for samlingene er

- a) Verdens viner
- b) Mat og vin
- c) Brennevin og øl
- d) Bransjelære og praktisk Vinkelner-trening
- e) Smakstrening – Vår
- f) Smakstrening – Høst

Hver samling er avsluttende, og det er ifølge skolen dermed likegyldig hvilken rekkefølge samlingene tas i. Studenter som kan dokumentere betydelig erfaring innen smaking kan søke fritak fra samling e) og f).

Egenarbeid

Det er knyttet interaktive øvingsoppgaver til hver forelesning som må gjennomføres før studenten kan gå videre i studiet. Studentens forståelse skal også testes ved en skriftlig besvarelse knyttet til hver modul. I søknaden opplyses det om at studenten ikke vil kunne gå videre i studiet uten å besvare øvingsoppgavene. Den skriftlige besvarelsen skal gis en skriftlig tilbakemelding innen en uke etter levering.

Vurdering

Fjernundervisningen baseres på de seks modulene fra den stedbaserte undervisningen og består i tillegg av 20 guidete vinsmakinger. Her bør det spesifiseres at studentene selv er ansvarlig for innkjøp av viner som kreves.

Planen beskriver ikke det faglige innholdet i den modulbaserte fjernundervisningen, men viser til godkjent plan for den stedbaserte undervisningen. Planen sier at det skal være interaktive øvingsoppgavene basert på SCORM-standarden knyttet til hver modul, men planen beskriver ikke innholdet, omfanget eller vurderingsordninger knyttet til disse. Er det tilstrekkelig for studenten å gjennomføre øvingsoppgavene eller stilles det krav til at øvelsene må besvares korrekt? Hva er det øvingsoppgavene skal måle? Hvor stor andel riktige svar er tilstrekkelig for at øvelsen godkjennes?

Søker opplyser om at utdanningen vil omfatte seks helgesamlinger med ulike temaer. Planen inneholder ingen opplysninger om innholdet og læringsmålene i disse samlingene, og temaene knyttes heller ikke konkret til modulene i undervisningen.

Modulene kan ifølge planen tas i en hvilken som helst rekkefølge med unntak av modul 1- Introduksjon, som må gjennomføres i starten. I søknaden sier tilbyder at studentene ikke kan gå videre i studiet uten at øvingsoppgavene er besvart. Det er videre ifølge skolen likegyldig hvilken rekkefølge de seks helgesamlingene tas i. Komiteen stiller spørsmål ved å la studentene selv velge å starte på moduler i rekkefølge basert på egen interesse eller tilfeldighet, uten å sette dette i sammenheng med innholdet på helgesamlingene og rekkefølgen på disse.

Konklusjon

Tilbyder må:

- beskrive innholdet i modulene
- beskrive vurderingsordninger for de interaktive øvingsoppgavene
- beskrive innholdet og vurderingsordninger for de skriftlige besvarelsene knyttet til hver modul

Tilbyder bør:

- spesifisere at studentene selv er ansvarlige for innkjøp av viner til nettbaserte smakinger
- beskrive innholdet i de seks helgesamlingene
- vurdere helheten mellom rekkefølgen på gjennomføringen av moduler i forhold til helgesamlingene

Kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

2.2.1 Kriterium 8

«Undervisningsformer og arbeidsmetoder skal være tilpasset opptakskrav og mål.

- Lærernes undervisningsformer og studentenes arbeidsmetoder skal være varierte og bygge på den modenheten studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående opplæring. Alle former og metoder skal beskrives, herunder tilrettelegging for og gjennomføring av e-læring og fjernundervisning.»

Beskrivelse

Studietilbudet er lagt opp som samlingsbasert nettstudium. Fjernundervisningstilbudets faglige innhold er lagt opp over samme plan som stedsbasert studietilbud. Denne planen er tidligere godkjent, men er ikke lagt ved søknaden. Det er derfor vanskelig å vurdere hvordan plan for gjennomføring av nettbasert studietilbud er tilpasset studiets faglige innhold.

Studietilbudet er lagt opp for gjennomføring med halv progresjon, det vil si et halvt års studier fordelt på to semestre.

Studiet er lagt opp som avsluttende moduler. Med unntak av Modul 1 – Introduksjon, kan modulene tas i valgfri rekkefølge. Det avholdes det også seks samlinger à to dager. Deltakelse på fem av seks samlinger er obligatorisk. Det kommer ikke klart frem om samlingene er knyttet til enkelte moduler.

Nettbasert undervisning består av opptak av forelesninger. Til forelesningene gis det også interaktive oppgaver. Til hver modul skal studenten levere en skriftlig innlevering som kommenteres av skolen.

Læringsplattformen Moodle skal benyttes i fjernundervisningen. Dette gir blant annet muligheter for kommunikasjon og samarbeid mellom studenter og mellom studenter og undervisere, via chat og diskusjonsforum. Beskrivelse av hvordan disse mulighetene skal tas i bruk er ikke beskrevet.

Vurdering

Beskrivelse av samlinger, nettforelesninger og øvingsoppgaver er mangelfull.

Utover innlevering av én oppgave per modul, mangler det beskrivelse av hvordan kontakt og samarbeid mellom studenter og mellom studenter og undervisere skal foregå. Muligheter for slik kontakt er tatt med i beskrivelse av læringsplattformen, men det er uklart hvordan dette skal tas i bruk.

Konklusjon

Tilbyder må

- legge ved beskrivelse av studiets faglige innhold og hvordan sammenheng det er mellom moduler og samlinger
- gjøre rede for om, og i så fall hvordan, det legges opp til kontakt og samarbeid mellom studenter og mellom studenter og ansatte gjennom læringsplattformen eller på andre måter

Kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.2 Kriterium 9

«Det pedagogiske opplegget skal sørge for oppfølging av studentene både som gruppe og som individ og skal så langt det er mulig og rimelig, tilrettelegges etter enkeltstudenters særskilte behov.»

Beskrivelse

Øvingsoppgaver må besvares og obligatoriske innleveringer må være godkjent for at studenten skal komme videre i studiet. Studentenes aktivitet i læringsplattformen vil bli overvåket. Dette gir grunnlag for å følge opp studenter som er forsinket i studiet. Tilbyder vil også følge opp og besvare spørsmål ved samlinger.

Foruten veiledning til prosjektoppgave beskrives det ikke hvordan det legges opp til veiledning eller dialog i den nettbaserte delen av undervisningstilbudet.

Studiet er til en viss grad tilpasset funksjonshemmede studenter.

Vurdering

Tilbyders opplegg for oppfølging av studenter er tilfredsstillende, men tilbyder bør gi nærmere beskrivelser av hvordan det legges opp til veiledning og samarbeid med studenter og undervisere i den nettbaserte delen av undervisningen. Se for øvrig vurdering av kriterium 8.

Konklusjon

Tilbyder bør beskrive fjernstudentenes mulighet for veiledning og svar på spørsmål underveis i studiet

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.3 Kriterium 11

«Undervisningspersonalet må være stort nok og stabilt nok til å gjennomføre fastsatt undervisning.»

Beskrivelse

Tilbyders faste personale vil være involvert i driften av fjernundervisningen. Daglig leder vil være studieansvarlig for nettstudiet, hovedlærer / faglig leder og ansvarlig for de seks samlingene. Timelærere knyttet til den stedbaserte undervisningen vil også bidra i de nettbaserte forelesningene.

Vurdering

Personalet fremstår som stort nok til å kunne gjennomføre undervisningen, og skolen har tilfredsstillende tilgang på stedfortredere ved sykdom.

Konklusjon

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.4 Kriterium 12

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Beskrivelse

Krav til kompetanse er beskrevet i vedlegg. Her beskrives generelle krav til undervisningspersonale. Beskrivelse av pedagogiske kvalifikasjoner og digital kompetanse mangler. Krav til pedagogisk ledelse er også svært generelle.

I oversikt over aktuelt undervisningspersonale er det ført opp involverte personers kompetanse. Det kommer i noen tilfeller ikke frem hvilket nivå underviserens egen utdanning er på. Beskrivelse av pedagogiske kvalifikasjoner og digital kompetanse er svært generell.

Staben har for øvrig variert og bred kompetanse.

Vurdering

Krav til kompetanse bør beskrives mer spesifikt. Det bør komme frem hvilke krav som stilles til pedagogisk kompetanse og digital kompetanse. Det bør også komme frem hvordan vurdering av realkompetanse skal foregå i tilfeller der undervisere ikke har tilstrekkelig formell kompetanse.

Konklusjon

Tilbyder bør

- beskrive mer presist hvilke krav til kompetanse som kreves hos undervisere
- beskrive undervisningsstabens kompetanse mer presist

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.3 Eksamen og vitnemål

2.3.1 Kriterium 13

«Eksamens- og vurderingsordningene skal være tilpasset utdanningstilbudet og dets mål.»

Beskrivelse

Informasjon finnes i søknaden side 7 og i planen for fjernundervisningen.

Oppmelding til eksamen krever at alle nettbaserte leksjoner er gjennomført og at studenten har deltatt på minst fem av de seks samlingene.

Nettstudiet skal gi samme mulighet til læring og utvikling som den stedbaserte utdanningen og eksamensformen er lik for studenter som velger begge studieformer.

Vurdering

Planen mangler informasjon om hvordan eksamen skal gjennomføres. I søknaden beskrives eksamen som den samme skriftlige og praktiske eksamen som for de stedbaserte studentene.

Konklusjon

Tilbyder må beskrive eksamensform i planen for fjernundervisningen

Kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.4 Infrastruktur

2.4.1 Kriterium 15

«Lokalene inklusive spesialrom, utstyr og infrastruktur skal være tilstrekkelige i antall og størrelse til at undervisningen kan gjennomføres som forutsatt.

- Det gjelder både egne og leide lokaler. Utrustningen må være slik at den bidrar til å yrkesrette utdanningstilbudet.»

Beskrivelse

Informasjon finnes i søknaden side 4.

Fjernundervisningen er basert på fagplanen godkjent for den stedbaserte utdanningen. Forelesningene i klasserommet er erstattet med nettbaserte forelesninger av de samme lærerne. Undervisningen gjennomføres modulvis der studentene med unntak av modul 1 tas i selvvalgt rekkefølge.

Studiet omfatter også seks samlinger ved skolens lokaler i Oslo. Skolens klasserom setterbegrensninger for samlingene med en kapasitet på 24 studenter. Skolen vurderer to parallelle kull ved stor pågang.

Vurdering

Lokalene er godkjent for den stedbaserte undervisningen, og vil være tilfredsstillende for de seks samlingene.

Konklusjon

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.4.2 Kriterium 16

«Tilbyders IKT-tjenester må ha tilstrekkelig kvalitet og omfang til at opplæringen kan gjennomføres som forutsatt.»

Beskrivelse

Beskrivelsen av IKT-tjenester er knyttet til læringsplattformen og systemer for produksjon og distribusjon av forelesningsopptak. Det er ikke beskrevet hvilke supporttjenester studenter har tilgang til ved eventuelle problemer med læringsplattformen.

IKT-tjenester til studenter antas det at studentene som fjernstudenter selv må sørge for.

Vurdering

Tilbyders IKT-tjenester er tilstrekkelig for å tilby nettbasert utdanning. Supporttjenester for studenter kan imidlertid være avgjørende hvis problemer oppstår – og bør beskrives.

Læringsressurser skal utformes i henhold til SCORM-standarden. Det bør komme frem hva dette innebærer og om læringsressurser er basert på for eksempel Adobe Flash, MS Silverlight eller andre format som kan være vanskelig å spille av på enkelte plattformer, som for eksempel iPad.

Det bør beskrives hvilke IKT-tjenester (egen datamaskin, nettilgang osv.) studentene må ha tilgang til for å gjennomføre studiet.

Konklusjon

Tilbyder må

- beskrive supportmuligheter for studenter som har problemer med læringsplattformen

- beskrive hvilke krav til IKT-tjenester (maskinvare, programvare, nettilgang) studenter selv må sørge for

Kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.4.3 Kriterium 17

«Studentene og lærerne må ha god nok tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.»

Beskrivelse

Informasjonen finnes på side 7 i søknaden.

Vurdering

Studentene har tilfredsstillende tilgang til informasjon gjennom både studentnett og tilgang til lærere. Lærerne har innarbeidet rutiner i bruken av studentnettet gjennom to kull.

Konklusjon

Kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.5 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Søknaden om å tilby det stedbaserte studiet «fagutdanning vin og brennevin» som fjernundervisning virker gjennomarbeidet. Undervisningen i faget egner seg godt som fjernundervisning, og skolen har kunnskap og erfaring i bruk av de digitale verktøyene som kreves for å tilby en nettbasert undervisning. Utdanningen inneholder også seks helgesamlinger. Planen har noen mangler som må rettes opp. Manglene er knyttet mot innholdet i modulene og innholdet i samlingene. De interaktive øvingsoppgavene og de skriftlige oppgavene mangler beskrivelse av innhold og vurderingsform. Komiteen savner også en helhetlig sammenheng mellom innholdet i modulene og samlingene. Planen mangler også beskrivelse av eksamensform. Krav til teknisk utstyr og ferdigheter studentene selv må sørge for mangler.

Tilbyder må:

Kriterium 6

- beskrive innholdet i modulene

- beskrive vurderingsordninger for de interaktive øvingsoppgavene.
- beskrive innholdet og vurderingsordninger for de skriftlige besvarelsene knyttet til hver modul

Kriterium 8

- legge ved beskrivelse av studiets faglige innhold og hvordan sammenheng det er mellom moduler og samlinger
- gjøre rede for om, og i så fall hvordan, det legges opp til kontakt og samarbeid mellom studenter og mellom studenter og ansatte gjennom læringsplattformen eller på andre måter

Kriterium 13

- beskrive eksamensform i planen for fjernundervisningen

Kriterium 16

- beskrive supportmuligheter for studenter som har problemer med læringsplattformen
- beskrive hvilke krav til IKT-tjenester (maskinvare, programvare, nettilgang) studenter selv må sørge for.

Tilbyder bør:

Kriterium 6

- spesifisere at studentene selv er ansvarlige for innkjøp av viner til nettbaserte smakinger.
- beskrive innholdet i de seks helgesamlingene
- vurdere helheten mellom rekkefølgen på gjennomføringen av moduler i forhold til helgesamlingene.

Kriterium 9

- beskrive fjernstudentenes mulighet for veiledning og svar på spørsmål underveis i studiet
- beskrive om - og i så fall hvordan – det legges opp til kontakt og diskusjon mellom studenter og mellom studenter og undervisere mellom samlinger

Kriterium 12

- beskrive mer presist hvilke krav til kompetanse som kreves hos undervisere
- beskrive undervisningsstabens kompetanse mer presist

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

3 Tilsvarende

NOKUT mottok 02.03.2012 tilbyders tilsvarende på den foreløpige rapporten.

3.1 Søkers kommentar til den sakkyndige vurderingen

3.1.1 Kriterium 6, første må-punkt

- Beskrive innholdet i modulene (kriterium 6).

Søkers tilbakemelding

Se vedlegg 1 – Fagplan for nettstudiet. I forhold til opprinnelig fagplan for Norsk Vinfagskoles allerede NOKUT-godkjente studium, Fagutdanning – Vin og Brennevin, er følgende punkter endret:

- Øl er flyttet ut av introduksjonsdelen og til Modul 4, som endrer navn til Brennevin og øl.
- Introduksjon til bransjelære flyttes ut av introduksjonsdelen, og tas som en startdel av modul 5 – Bransjelære.
- Introduksjon til brennevin er flyttet ut av introduksjonsdelen, og tas som en startdel av modul 4 – Brennevin og øl.
- Alkoholoven er flyttet ut av introduksjonsdelen, og tas under modul 5 – Bransjelære.
- Fagboka «Understanding wine technology» av David Bird erstattes av «Ett vin blir till» av Britt og Per Karlsson.
- Norsk Vinfagskole har utarbeidet et eget ølkompendium (20 sider), som er lagt til pensum for Modul 4 – Brennevin og øl. 20 sider er trukket fra posten Øvrig forelesningsmateriell/kompendier på pensumlisten.

Læremateriell for Etablererprøven er lagt til som pensum for modul 5 – Bransjelære. 80 sider er trukket fra posten Øvrig forelesningsmateriell/kompendier på pensumlisten.

Sakkyndig tilleggsvurdering

Tilbyder har tydeliggjort innholdet i modulene i det nettbaserte studiet. Komiteen ser det som positivt at materiell fra etablererprøven er lagt til som pensum i modul 5.

3.1.2 Kriterium 6, andre må-punkt

- Beskrive vurderingsordninger for de interaktive øvingsoppgavene (kriterium 6).

Søkers tilbakemelding

De interaktive øvingsoppgavene benytter følgende standardiserte oppgavetyper:

- Flervalgsoppgave med ett riktig svaralternativ
- Flervalgsoppgave med flere riktige svaralternativer

- Matching
- Dra og slipp
- Kortsvar
- Hot spot

Avgitte svar rettes automatisk av e-læringsprogrammet mot en bakenforliggende fasit. Når det er nødvendig, vil deltakeren få utdypende forklaring knyttet til det svaralternativet som er valgt.

Alle de ovennevnte oppgavetyperne er godt egnet til å sjekke faktakunnskaper. Studentene blir bevisstgjort på å benytte oppgavene som et verktøy for å få en umiddelbar sjekk av om man har fanget opp sentrale fakta i stoffet som ble undervist.

Oppgavetyperne «flervalgsoppgaver med flere riktige svaralternativer», «matching» samt «dra og slipp», er også til en viss grad egnet til å teste forståelse. Her kan man blant annet teste om studenten har fanget opp sammenheng mellom informasjon på en riktig måte, og man kan stille hvorfor- og hvordan-spørsmål.

Alle oppgavene i studiet er laget slik at man ikke kommer videre i leksjonen uten å ha svart riktig. Leksjonsstatus blir satt til «fullført» ved at studenten kommer seg til siste side i leksjonen, og må da ha svart riktig på alle oppgavene i leksjonen. Skolen har interne rutiner for å sjekke fullført-status før eksamen og i forkant av samlinger for oppfølging av studentene. Fullførte leksjoner er også et kriterium for fullført studium på vitnemålet.

Oppgaver der studentene skal vise forståelse og dybdekunnskaper dekkes av moduloppgavene som skal sendes inn til skolen. (Se neste punkt.)

Sakkyndig tilleggsvurdering

Søker beskriver vurderingsordninger for de interaktive øvingsoppgavene og de skriftlige besvarelsene på en tilfredsstillende måte.

3.1.3 Kriterium 6, tredje må-punkt

- Beskrive innholdet og vurderingsordninger for de skriftlige besvarelsene knyttet til hver modul (kriterium 6).

Søkers tilbakemelding

Vedr. innhold:

Se vedlegg 2 – Modulinnleveringer.

Vedr. vurderingsordninger:

De skriftlige innleveringene vil ikke bli vurdert med karakterer. Studentene vil få en skriftlig tilbakemelding fra skolen på hver innlevering.

Oppgavetyper er egnet til å teste forståelse og dybdekunnskap hos studenten. Dette gir skolen en mulighet til å rette opp eventuelle faglige misforståelser, og bistå studenten i å forberede seg til eksamen på en god måte.

Sakkyndig tilleggsvurdering

Søker beskriver vurderingsordninger for de interaktive øvingsoppgavene og de skriftlige besvarelsene på en tilfredsstillende måte.

Kriteriet vurderes som oppfylt.

3.1.4 Kriterium 8, første må-punkt

- Legge ved beskrivelse av studiets faglige innhold og hvordan sammenheng det er mellom moduler og samlinger (kriterium 8).

Søkers tilbakemelding

Se vedlegg 1 – Fagplan for nettstudiet, avsnitt «Samlinger pr modul», side 2-3.

Se også tilbakemelding under punkt 1.2, kriterium 6, avsnitt «Samlingenes innhold».

Sakkyndig tilleggsvurdering

Vedlagte fagplan gir en god oversikt over studiets faglige innhold og sammenheng mellom moduler og samlinger.

3.1.5 Kriterium 8, andre må-punkt

- Gjøre rede for om, og i så fall hvordan, det legges opp til kontakt og samarbeid mellom studenter og mellom studenter og ansatte gjennom læringsplattformen eller på andre måter (kriterium 8).

Søkers tilbakemelding

Læringsplattformen har verktøy for chat, meldinger og diskusjoner. (Se vedlegg 3.)

Chat: Studentene kan se hvem som er logget på for øyeblikket, og disse kan sende direkte meldinger (chat) til hverandre og til lærer. Dette er ikke lærerstyrt, og verktøyet brukes fritt av studentene. Meldingene skjer i sanntid og lagres ikke.

Meldinger: Studentene kan sende hverandre og lærer meldinger. Meldingene kommer i mottakers innboks i Studentnett, og kopi sendes til vedkommendes e-postadresse.

Diskusjonstre: Lærer kan legge opp til faglige diskusjoner der diskusjonshistorikken ivaretas. Diskusjonene kan skje felles for hele læringsplattformen, knyttet til gruppe eller knyttet til enkeltkurs. De kan initieres av lærer eller student. Det legges opp til å benytte denne diskusjonsformen i forbindelse med hjemmesmakinger, vinmeny-forslag og alkoholloven.

E-post: Studentene kan kontakte skolen via e-post for faglige og studierelaterte spørsmål. Responstid er 1 virkedag.

Telefon: Studentene kan kontakte skolen i kontortiden kl 08-16 via telefon. Studentene har i tillegg adgang til teknisk support pr telefon kl 16-21 på hverdager og kl 10-21 i helger.

Sakkyndig tilleggsvurdering

Søker har nå gjort rede for læringsplattformens muligheter for kontakt og samarbeid. Dette er tilfredsstillende. Sakkyndig komité gjør oppmerksom på at erfaring tilsier at det kan være utfordringer knyttet til å ta i bruk slike muligheter for kontakt og samarbeid, selv om de tekniske løsninger er tilfredsstillende. Søker bør derfor også ha et bevisst forhold til hvordan det pedagogisk skal stimuleres til bruk av disse mulighetene for kontakt og samarbeid.

Kriteriet vurderes som oppfylt.

3.1.6 Kriterium 13

- Beskrive eksamensform i planen for fjernundervisningen (kriterium 13).

Søkers tilbakemelding

Se vedlegg 1 – Fagplan for nettstudiet, avsnitt «Avsluttende vurdering», side 3.

Sakkyndig tilleggsvurdering

Søker viser til kriteriene for bestått fagutdanning, som nå kommer tydelig frem i fagplanen for den nettbaserte undervisningen.

Kriteriet vurderes som oppfylt.

3.1.7 Kriterium 16, første må-punkt

- Beskrive supportmuligheter for studenter som har problemer med læringsplattformen (kriterium 16).

Søkers tilbakemelding

Studentene kan kontakte skolen i kontortiden (08-16) via telefon eller e-post for teknisk support. Responstid for e-post er 1 virkedag. Studentene har i tillegg adgang til teknisk support pr telefon kl 16-21 på hverdager og kl 10-21 i helger.

Sakkyndig tilleggsvurdering

Søkers beskrivelse av studenters supportmuligheter vurderes som tilfredsstillende. Studenter bør få opplysninger om sine muligheter for support.

3.1.8 Kriterium 16, andre må-punkt

- Beskrive hvilke krav til IKT-tjenester (maskinvare, programvare, nettilgang) studenter selv må sørge for (kriterium 16).

Søkers tilbakemelding

Utstyr som kreves av studentene er en ordinær PC eller Mac og bredbåndsforbindelse. iPad vil også fungere. Skjermopløsning anbefales å være større enn 1021 pikslers bredde og 717 pikslers høyde. Som internettforbindelse anbefales bredbånd. Laveste hastighet som finnes på markedet i dag er 1 Mbit/s nedlastingshastighet, og dette vil fungere godt. Studiet fungerer på siste versjon av Internet Explorer, Firefox, Chrome og Safari. Opera vil ikke fungere, fordi den ikke støtter dynamisk html. Nettleseren må ha Flash Player og Adobe Reader, og popup-blokkering må være slått av.

Sakkyndig tilleggsvurdering

Tilbyders beskrivelse av hvilket utstyr studenter må ha tilgang til er tilfredsstillende. Sakkyndig komité gjør imidlertid oppmerksom på at det kan være problemer knyttet til å spille av flash-baserte læringsressurser på iPad.

Kriteriet vurderes som oppfylt.

3.1.9 Bør-punkter

Kriterium 6

- spesifisere at studentene selv er ansvarlige for innkjøp av viner til nettbaserte smaker
- beskrive innholdet i de seks helgesamlingene
- vurdere helheten mellom rekkefølgen på gjennomføringen av moduler i forhold til helgesamlingene

Kriterium 9

- beskrive fjernstudentenes mulighet for veiledning og svar på spørsmål underveis i studiet
- beskrive om - og i så fall hvordan – det legges opp til kontakt og diskusjon mellom studenter og mellom studenter og undervisere mellom samlinger

Kriterium 12

- beskrive mer presist hvilke krav til kompetanse som kreves hos undervisere
- beskrive undervisningsstabens kompetanse mer presist

Søkers tilbakemelding

Kriterium 6

Informasjon om studentenes kostnader:

Informasjon om kostnaden ved egne innkjøp av drikkevarer for de nettbaserte smakingene blir gitt i den generelle informasjonen om nettstudiet samt i forbindelse med påmelding. Informasjonen vedr nettstudiet på skolens websider er som følger:

«Studieavgiften inkluderer e-læringskurs, deltakelse på samlinger og eksamensavgift. Studenten må påregne kostnader til vin for egentrening (ca 2400 kroner fordelt utover hele studietiden), lærebøker (ca kr 1000) og noe annet læremateriell (maks kr 1000) samt reise og opphold i Oslo i forbindelse med samlingene.»

Samlingenes innhold:

- Verdens viner:** Smakstrening med fokus på internasjonale druesorter. Sammenligning av vinstiler med utgangspunkt i klima/jordsmonn, druesort og produksjonsmetode.
- Mat og vin:** Teste enklere og mer komplekse smakskombinasjoner. Testing av vin og øl til 6 matretter. Bygge opp vinmenyer. Felles diskusjoner rundt menyer og vinkart.
- Smakssamling høst:** Frankrike, Italia, Spania og Portugal
- Sommelier:** Felles trening i åpning, dekantering og servering. Kaffe- og baristakurs. Smaking av te.
- Brennevin og øl:** Smakstrening brennevin med hovedfokus på de 3 store: Cognac, Whisky og Akevitt. Mat og brennevin. Ølsmaking. Bedriftsbesøk.
- Smakssamling vår:** Tyskland, Østerrike, Øst-Europa og Nye verden

Rekkefølge på e-læring i forhold til samlinger

Studentene blir veiledet av skolen til å gjennomføre de tilhørende e-læringsleksjonene til samlingene de skal delta på. Unntaket fra dette er introduksjonsmodulen, som alle studenter må starte med, uavhengig av hvilken samling som er den neste.

Kriterium 9

Muligheter for veiledning

Studentene kan kontakte skolen pr telefon eller e-post i skolens kontortid kl 8-16 hverdager. Studieleder er også til stede på samlingene, og er tilgjengelig for spørsmål vedr studiet.

Kontakt mellom studenter og mellom studenter og lærere

Se tilbakemelding vedr punkt 1.1.5.

Kriterium 12

Krav til kompetanse for lærere ved Norsk Vinfagskole

Lærere ved Norsk Vinfagskole skal selv ha formalkompetanse på nivå som er høyere enn det som undervises ved skolen. For vinlærere er dette vinfaglig utdanning som ønolog, vinmaker, WSET Diploma eller Norsk Vinfagskoles Diplomenhet i Vinproduksjon. Lærere i spesialtemaer skal ha utdanning på høgskole/universitetsnivå, relevante akkrediteringer eller anerkjente utmerkelser innenfor sine områder. Betydelig erfaring kan erstatte kravet til formalkompetanse.

Våre læreres kompetanse

- Cathinca Dege: Ecole Hôtelière i Lausanne, WSET Advanced samt 30 års relevant erfaring
- Halvor Heuch: B.Sc.Hons i Næringsmiddelkjemi, Ridder 1. klasse av St. Olavs Orden for norsk mat- og drikkekultur samt 30 års relevant erfaring
- Chris Maile: Lærerutdannet, Diageo Master of Whisky, Keeper of the Quaich
- Amund P. Arnesen: Akkreditert ølsommelier fra The Institute of Brewing and Distilling i London
- Hans Didrik Jom: Mesterbrev kokk, Fagutdanning og Diplomenhet i Vinproduksjon fra Norsk Vinfagskole
- Magnus E. Nørsett: 5 ulike fagbrev fra Frankrike og Norge innen mat og drikke, Fagutdanning og Diplomenhet i Vinproduksjon fra Norsk Vinfagskole. Vunnet Young Sommelier (NM)
- Sebastian Bredal: Master of Wine
- Robert Jørgensen: Vinprodusent, bedriftsøkonom fra BI, 30 års ledererfaring
- Kai Wahl: Lærerutdanning, Nettpedagogikk fra Høgskolen i Gjøvik, Sommelierpraksis fra Frankrike

Sakkyndig tilleggsvurdering

De sakkyndige har ikke kommentert bør-punktene.

3.2 Endelig konklusjon fra de sakkyndige

Tilbudet anbefales godkjent.

4 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av fjernundervisningstilbudet til fagskoleutdanningen «fagutdanning vin og brennevin» fra Norsk vinfagskole, som oppfylt. Utdanningen er et halvårig tilbud. Godkjenningen gjelder for inntil 25 studenter per opptak. Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56.
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96.
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009.

Vedtaket gjelder utdanningstilbudet slik det fremgår i søknaden av 18.08.2011 og søkers kommentarer til NOKUTs rapport av 02.03.2012.

5 Dokumentasjon

Rapporten er utformet på bakgrunn av:

- Søknad fra Norsk vinfagskole, datert 18.08.2011 om godkjenning av fjernundervisningstilbudet av fagskoleutdanningen «fagutdanning vin og brennevin», NOKUTs saksnummer 11/342-1.
- Foreløpig rapport, datert 06.02.2012, NOKUTs saksnummer 11/299-7.
- Tilsvar fra Norsk vinfagskole, datert 02.03.2012 NOKUTs saksnummer 11/299-9.

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Høgskolelektor Daniel Bødtker-Lund, Høgskolen i Akershus**

Daniel Bødtker-Lund er faglært kokk med erfaring både fra restaurant og institusjon. Han har bachelorgrad i hotelledelse og mastergrad i Ernæring, helse og miljø med sensorikk som fordypning. Bødtker-Lund er ansatt som høgskolelektor ved Høgskolen i Akershus hvor han underviser i matteknologi ved yrkesfaglærerutdanningen i restaurant- og matfag, kostforsøk og andre matfaglige temaer ved studiet i samfunnsnæring. Han har tidligere vært ansatt ved Høgskolen i Vestfold og har erfaring i å utvikle og oppdatere studieplaner.

- **Seniorrådgiver Jens Breivik, Norgesuniversitetet**

Jens Breivik har tatt mellomfag og hovedfag i filosofi ved Universitetet i Tromsø. Han er ansatt som seniorrådgiver ved Norgesuniversitetet hvor han arbeider med kartlegging av bruk av IKT i høyere utdanning, nettbasert veiledningstjeneste om opphavsrett og oppfølging av utviklingsprosjekter innen fleksibel utdanning. Breivik har tidligere arbeidet som universitetslektor ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Universitet i Tromsø.

De sakkyndige har erklært at de ikke har tilknytninger til utdanningstilbudet eller tilbyder, som gjør dem inhabile til oppdraget.

Ved endringssøknad benytter NOKUT fortrinnsvis sakkyndige som var med i vurderingen av samme tilbud når det først ble vurdert av NOKUT. Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.

Vedlegg 2:

Mandat for sakkyndige til faglig vurdering av søknad om godkjenning av utdanningstilbud

1. Det skal foretas en faglig vurdering av fjernundervisningstilbudet av fagskoleutdanningen «fagutdanning i vin og brennevin» fra Norsk vinfagskole.
2. Den faglige vurderingen skal foretas i henhold til kapittel 7 Standarder og kriterier for godkjenning av utdanningstilbud i Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.
3. Kriteriene er likeverdige og må vurderes som tilfredsstillende i forhold til et minimum av hva som forventes av kvalitet i fagskoleutdanning.
4. Den sakkyndige vurderingen baseres på tilbyders søknad og annet relevant skriftlig materiale som anses som nødvendig for faglig vurdering.
5. De sakkyndige skal ikke vurdere de faglige kriteriene 1, 2, 3, 4, 5, 7,10, 14, 18.
6. Vurderingene må gis en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon og nedfelles skriftlig.
7. Den faglige vurderingen skrives inn i en rapport sammen med NOKUTs egen vurdering av styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystemet. Det skrives en rapport for hvert utdanningstilbud. Rapporten danner grunnlag for NOKUTs vedtak.
8. Sakkyndig kan bli pålagt å utføre en tilleggsvurdering av søkers kommentar til den faglige vurderingen. Både søkers kommentar og eventuell sakkyndig tilleggsvurdering inngår i NOKUTs beslutningsgrunnlag.
9. Sakkyndig arbeider på oppdrag fra NOKUT og skal dermed ikke diskutere vurderingen i media eller med søker før vedtak er fattet.

NOKUTs godkjenning av fagskoleutdanning er hjemlet i

- Lov om fagskoleutdanning av 20.06.2003 nr. 56
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96